ուսանողութեան մէջ։ Բայց միթէ սիրելի ընթերցողին յայտնի չէ, որ մեր հարուստները և մտիւորականները միտք և հանապազ բացառութիւն են անում ամեն ազգային խնդրի մէջ. հեռու ուր գնանք, վերցնենք ամեն մէկուս աչքին խփող մի փաստ. արդեօք կարելի է կարդալ «Մշակ» կամ «Մեղու Հայաստանեաց» լրագրերի մի թերթ, որտեղ չը լինեն տասնաւոր և հարիւրաւոր նուիրատուների անուններ. արդեօք մեզ մի հայ քաղաք, մի հայ գիւղ, մի հայ խրճիթ անգամ, որտեղ լսելի չը լինէն թշուառ սովատանջների հեծկլտանքն ու ապիտրորմ ճչարիկ հաց տուր մեզ. հաց» սրտաճմլիկ ձայնը և օգնութեան ձեռք չը հասցնէին։ Բայց մեր երեսի հարուստների ու մի լիճսիկների անունները մենք ի զուր էինք փընտռում նուիրատուների ցուցակների մէջ. ոչ մէ տեղ չը պատահեցանք նրանց. ինչ եղբայրս՝ թեան պէտք է գալ ուրեմն։ Ես երկու բան կարող եմ ենթադրել, կամ մեր պ. պ. հարուստները թէպէտ և առատ նուիրատուութիւններ են արել՝ բայց իրանց անունները գաղտնի են պահում ասի տարաբի խօսքը ճշգութեամբ կատարելով (դը ժուար հաւատալի է, որովհետև ամենուն յայտնի է, որ եթէ հայ հարուստը մէկ բուլբլ բարեգործութիւն անէ, հինգ բուլբլ զարնաց փչել կը տայ՝ որ ուրիշներն իմանան), կամ թէ այդ պարտները իրանց փոքրն ու հարստութիւնները երկաթի արկղների մէջ պահելով նոյնպէս իրանց պտուերը, խղճմտանքն ու ամեն բարի զգացմունքները (եթէ միայն ունեն) փակել են մի անմատչելի, գուցէ երկաթից աւելի ամուր պահարանի մէջ, որուն չը կարողանան հասնել ոչ ազգի թշուառութեան ծովի ալիքները և ոչ մահուան գէմ մաքառող սովատանջ հարազատ եղբայրց ձիչն ու աղաղակը։

Անկասկած է, որ այդ պարտները ամենայն ուրախութեամբ կը բանային իրանց հարստութեան արկղները, եթէ սովը մեր տաճիկների կամ քրդերի մէջ, որովհետև իրանց ատատ ձեռնութեան փոխարէն նոքա կը ստանային սուլթանից մէջիդիէ կամ մի ուրիշ չքաղաքն, իսկ խեղճ հային օգնելով ումից պէտք է նոքա չնորհակալութիւն ստանան, խեղճ հայից, բայց հայի զարգաց չնորհակալութիւնը կողէկ չարժէ. նոքան չէ կարելի կուրգքին կախել, կարելի է միայն պտու